

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT.

T A R T A L O M :

Szerkesztő asztaláról	49	Az E. K. Tanácsból.	60
Dávid Ferenc emlékimaház	50	A Dávid Ferenc Egylet köréből.	
Az unitárius vallás. (Folytatás)	52	Molnár Emil.	61
A harangszó. Kozma Miklós	54	Egyház és iskolai mozgalmak	63
Tűzhely mellett:		Boríték. Szerkesztői üzenetek. Arany-	
Megpróbáltatás. Gyalluy Domokos. 56		könyv.	

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv. „SZIVEMET HOZZÁD EMELEM, írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. **Öt példány egyszerre rendelve 10 K.** Bőrötés aranyzéllel (barna, sötétkék, fekete) 6K. Fehér csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. Bőrötés remek kivitelben 14 kor. **Megrendelhető a szerkesztőnél.**

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA:

A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT.

Előfizetési ára: 2 kor 44 fillér. Egy szám ára: 24 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 korona 4 f. fizetnek.

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra

A szerkesztő asztaláról.

„Az Isten mindenkire bízott valamit“, tehát mindenkitől várja, hogy hűségesen elvégezze a rábízottakat. Némelyikre kisebb, másokra nagyobb feladat vár. Akár kicsiny, akár nagy dolgot végez az ember, ha meghallja a helybenhagyást: „jól van jó és hív szolgám“ akkor többre kap megbízást mert többet elbír. Ha nincs megelégedve magával, ne a csüggedésben, hanem a bátor, új elhatározásban keresse a megoldást. Tudod-e az erő micsoda? Akarat, mely előbb vagy utóbb diadalmat arat.

Nincsen nagyobb megsértése az isteni törvénynek, mint ha valaki öngyilkos lesz, vagyis útját vágja az Istennel való kibékülésnek. Az ember sokszor sokat hibázik, mert gyarló és gyenge, de ha a hibát tanulságra használja föl és akaratát megedzi, szándékát megtisztítja, már könnyebb lesz jól végezni a teendőket. Csak az első millió legyen meg, a többi magától jő, csak az első kísértést győzzük le a második könnyen megy s a harmadik meg sem jelenik. De aki az élet elől kitér, gyáva és haszontalan!

Az egyház ne dicsekedjék azzal, hogy nagyon erős, gazdag és dicsőséges, mert ha nincsen benne tiszta, őszinte vallásos élet, csak annyit ér mint a palota, melyből a lakók kiköltöztek.

A lelki bátorság szükségesebb a vagyonnál, a testi erőnél és sok más egyébnél, mert ezzel le lehet győzni a szegénységet, a betegséget, a nyomort is. Ismerünk egyszerű nőt, aki özvegyen maradt sok kis gyermekkel, de még csak nem is panáskodott, hanem szembe nézett a megváltozott helyzettel s ereje megnőtt, találékony, ügyes és kitartó lett, mert bízott magában és az isteni gondviselésben.

Ha őszinte tudnál lenni magadhoz, mikor a tükörbe nézel, megmondanád: testvér ez a szín nem mond igazat, ezt te tetted ide a fiókodból és nem a szivedből hívtad elé. No még az a baj is lehet, hogy a szived el van romolva. Akkor pedig ne várj te onnan szép, megnyerő, bizalmat ébresztő, egészséges színt.

A füst. Télen legtöbb a hó és a füst. A hó hideget termel, a hideget tüzzel ellensúlyozzuk, tüzet füst nélkül csinálni nem lehet. Hagyján, mert ez a füst a kéményen kimegy a háztetőre s onnan szétfoly a levegőben. De van egy másik füst is. Ezt a férfi szája termeli, és a férfi azt hiszi, hogy az ő szája is kémény és löveli ki a füstöt, megtölti a szobát, megtölt minden tüdőt és eszébe sem jut, hogy a körülte levő kedves női társaság tüdőjét, szemét, ruháját tele fujja, elbűdösíti. Hát ki mondja, hogy a férfiak udvariasok? Csak a nőkről mondható, mert ők szó nélkül tűrik, hogy füstre tegyék a férfiak.

A műveltségnek sokféle fokmérője van és a fokmérőkön sokféle fok. Az udvari kocsis a műveltek közé sorozza magát, mivel szerinte elég, ha a paszomántos ruháját fölveszi, nagy cylinderkalapját fölteszi és jól hajt. Igaza van. Egyik fokmérőn ezt a mesterséget lehetett mérni, sőt ha négy lovat tud jól hajtani és tisztán tartani, már elég magasra emelkedik alatta a mérleg. De őt sem a francia, sem az angol nem tartaná műveltnek, mivel, amikor étkezik a kanalat meg a kést nem tudja művelti módra fogni, az asztalra rákönyököl, a levest szürcsölve eszi és a fogát a villával piszkálja s nyelvével szívja.

Fölvívás adakozásra

a Déván építendő Dávid Ferencz-émlék imaházra.

A kereszténység XX-ik századestendeje immár sok ellentétet megszüntetett, sok nézetet megtisztított és sok mulasztást helyrehozott. Jézus szellemének diadalához tartozik, hogy a keresztények nemcsak egymást, hanem valláskülönbőség nélkül mindenkit kezdenek szeretni, becsülni és keresni az útát és módot, hogy egymást jobban megértésük s vallásukban az alapigazságot fölismerjék, azzal lelküket gazdagítsák és hitüket erősítsék. A keresztény szellem megnyilatkozásainak gyönyörű kifejezői azok az emlékművek, amelyeket közös akarattal, felekezeti különbség nélkül emeltek Genfben Calvinnak és társainak, Vienneban

Servétnek, Firenzében Savonarolanak, Prágában Hussnak, Párisban Coligninek.

1910-ben főlemelő ünnepségek között újíították föl emlékét és méltatták érdemeit hazánk egyik reformátori szellemének: Dávid Ferencnek. Erre az ünnepélyre hazánk mindenik egyháza elküldötte képviselőjét, akik örökre emlékezetes szavakban fejezték ki, hogy mi mindnyájan egyik vagyunk a Krisztusban annál a hitnél fogva, amely Istennek ajándéka.

Az emlékünnepep nemzeti jellegét nemzetközivé emelte Anglia és Amerika szabadelvű egyházainak itt megjelent 100 tagu küldöttsége.

Az a buzgó lélek, amely oly meghatóan nyilatkozott meg a nagy férfiú emléke ünnepén, reméljük, nem fog tétlen maradni az állandó emlék megteremtése munkájában sem.

Azon az emlékünnepségen határoztuk el, hogy a Dávid Ferenc fogsága és 1579-ben bekövetkezett halála helyén, Déván, emlék-imaházat fogunk emelni. Ott a helyszínén, az ünnepélyen, a külföldiek már meg is kezdték az adakozást. A Hunyadmegyei Régészeti Társulat kijelentette, hogy a Vár területén helyet enged a szent célra. A magyar állam, mint a várterület tulajdonosa, a Társulat szándékát helyeslőleg jóváhagyta. Ezen örömhír hallátára a Párisi Nemzetközi Vallásügyi Kongresszus vezetői kijelentették, hogy a dévai Dávid Ferenc-emlék-imaház építése költségeiben részt óhajtanak venni, a gyűjtést már a jelen évben meg is kezdik.

Aranykönyvet nyitunk a vallásos buzgóság adományai megörökítésére. Imaházat akarunk emelni, a szeretetben együttérező emberek közös imaházat. Azt óhajtjuk, hogy mindenki tekintse magáénak a Déván épülő Dávid Ferenc-emlék-imaházat. Az összes adományozók neveit egy emlékkönyvbe fogjuk írni s ott fogjuk őriztetni a föl-épülő imaházban. Azt hisszük és reméljük is, hogy a mai emberek lelkében olyan erős a hitbuzgóság, olyan nagy az Isten- és emberszeretet, hogy minden ellentétet félretéve, minden különbségtől eltekintve, oda adják, módjuk szerint, filléreiket, hogy a Dávid Ferenc-emlék-imaházat közös erővel építsük meg.

Bízó lélekkel és az ember jóságába vetett hittel fordulunk címedhez s kérjük szives adományát beküldeni *Kolozsvárra, a Magyarországi Unitárius Egyház pénztárába.*

Mindenkihez fordulunk e Kérő levéllel, mert nemcsak az a célunk, hogy a Dávid Ferenc-emlék-imaház fölépül-

jön. hanem az is, hogy a vallásban hívők s a hitben élő emberek ezrei találkozzanak és egyesüljenek ebben a szent munkában.

Mindenkihez szól fölhívásunk, de azt hisszük, hogy unitárius hitrokonaink kicsinye, nagyja jó példával és buzdítással fog előljárni az adakozók nagy seregében.

Az a tervünk, hogy az emlék-imaházat 1916-ban a Nemzetközi Vallásügyi Kongresszus tagjaival együtt nyissuk meg és adjuk át szent céljára.

Vajha a kegyesség látható érzése adakozásra indítaná a sziveket, hogy a fölvilágosult XX-ik száz szelleme hatalmas sugárkévből szórná szét dévai őrtornyáról világító fényét az ember-világ óceánjára. A hit Isten ajándéka, a jótett a hívő ember munkája!

A Magyarországi Unitárius Egyház Főtanácsának Kolozsvárt, 1913. évi október hó 26-ik napján tartott gyűléséből

keresztényi szeretettel

Br. Petrichevich-Horváth Kálmán,
egyházi főgondnok.

Fekete Gábor,
egyházi főgondnok.

Végh Mihály,
titkár.

Ferencz József,
unitárius püspök.

Dr. Boros György,
egyházi főjegyző.

Az unitárius vallás.

2-ik közlemény.

A Dávid Ferencz halála napjáról két adat forog közkézen: a Jákab Eleké 1579 nov. 15, amely általánosan el van fogadva és nov. 7, amely mellett szól egy pár adat. Dr. Veress Endre a Fontes kiadója is ezt a napot fogadja el. Sajnos, egykorú följegyzés még nem került elé.

A Dávid Ferencz helyzetét, harcait Szántó István jezsuita pater csak hallomásból ismerte, mert vele nem találkozott, őt nem halotta, de kétségtelen, hogy azt mondja el, ami akkor Kolozsvárt, Gyulafehérvárt és Erdélyben szájról-szájra járt. Figyelmet érdemelnek tudósításai. Így folytatja a Dávid Ferencz vitatkozásai ismertetését a Fontes I. kötetében.

Amikor valamelyik ellenfele az irásnak valamelyik tételét fölhozta az eretnoksége ellen, azonnal más hasonló helyet idézett az Isten igéjéből, mely az ő véleményét megerősítette és amelyből

kimutatta, hogy az ellenfél bizonyítéka is hasonlóan értendő. Azt tanította, hogy az újtestamentumból csak azt kell elfogadni, ami az óval egyezik. Elvetette szent János evangéliuma első részét, a Máté ev. 28. részéből ezeket a szavakat: *elmenvén tanítsatok minden népeket megkeresztelvén őket Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében.* Azt mondotta, hogy ez az ige Jeromostól (Hieronimus) származik és a margóról csusztatták be. Más kevésbé feltűnő szentírásbeli helyeket is, melyeket a szentháromság titka mellett szoktak felhozni, hasonló bibliai helyekkel magyarázott meg és a maga céljaira fordított. Annyakokáért a szentírásból sem a lutheránusok, sem a kalvinisták nem tudták meggyőzni, mivel azokat ő elég világosan ki tudta magyarázni. Még kevésbé tudtak győzni a zsinatok (conciliumok) tekintélyével, a szent atyákkal és természetes okoskodással (józan ésszel), mivel az ilyen bizonyítást maguk a kálvinisták és lutheránusok is kigúnyolták.

„Dávid Ferencz egyik barátjának ilyen megjegyzéseket tett: mióta a fejedelem a jezsuitákat behozta, sokszor figyelmeztettem a papjaimat, hogy tanuljanak szorgalmasan, nehogy azok túltegyenek rajtok; de nem akarnak rám hallgatni. Ezeket az embereket tanultaknak és tanulni szeretőknak ismertem, velök a magam részéről szembe szállani nem félek, de lássák a papjaim, miképpen állnak szembe velök. (Ezt a Dávid Ferencz szájába adja Szántó I.) Tovább így folytatja:

Dávid a Krisztus és a Szentlélek istenségét tagadta. Azt mondotta, hogy Krisztus hasonló volt Józsefhez, akinek minden javát, kivéve a királyiakat, Pharao adta a kezébe.*

Hasonlóképpen azt mondotta, hogy Isten a mennyben az ő időben született és fogadott fiának mindenét átadta, kivéve istenségét. Hogyha valaki ellene a János evangéliumából (10. r.) fölhozta ezt: én és az atya egy vagyunk, ő azt felelte, hogy az evangélium nem a természet (natura) és a lényeg (substantia) egységéről szól, hanem a szeretet és akarat egységéről, mikre nézve maga János a következő fejezetekben nyilatkozik, ezt mondván: én azt a tisztiséget, amelyet te nekem adtál, nekik adtam, hogy egybe legyenek, amint mi egyik vagyunk: én bennök, és te bennem, hogy egybe foglaltá legyenek.

Hasonló okoskodással más ellenvetéseket más hasonló helyekkel világosított meg. Végül kezdette nyilvánosan hirdetni, hogy a Krisztust nem kell imádni, s hogy ő senkit sem tud segíteni, sem megváltani. Ezt sok pap és sok tanítványa igen durva fölfogásnak tartotta, s habár ő egybehangzólag és következetesen rámutatott a forrásra, mégis az esztelen tanítványok, nem tudván fölfogni mes-

* Ez a célzás Pharaora, nagyon szokatlan. Talán királyi helytartót értett alatta.

terük gondolatait, úgy okoskodtak, hogy új eretnokságot akar bevinni a vallásba, s következőleg azzal vádolták meg, hogy az ország törvényei ellenére újítást (szakadást) vitt be (novum sectum introduxisset), mert azt tanította, hogy a Krisztus nem imádandó.

„Ezért elfogták (comprehensus est) s miután az új eretnokság (nova secta) miatt mindnyájan ellene bizonyítottak és elítélték, börtönbe küldetett. Ott az öröknek sokszor szokta mondani, hogy fekete katonák veszik körül, s azt hitte, hogy őt azok elragadják.

„Nemsokára azután örületbe esett és nyomorultul elpusztult, megtagadva tanítványaitól.

„Hasonló módon halt el megelőzőleg három pap. Egyikök eszét veszítvén gyakran mondogatta, ő hiszen a Blandrata szakalában, és az égiek confusiójában. Ez végül öngyilkos lett, saját kardjával ölte meg magát. A másiknak neháyszor láng tört ki a szájából. A harmadik azzal átkozta meg magát, hogy a halála óráján rothadjon meg a nyelve, ha nem mondott igazat, és ez be is következett. amint bizonyítják olyanok, akik látták.

— A jezsuita atya tudósításait az egyes speciális tények bizonyítására elfogadni nem lehet és nem is szabad. Hogy Dávid Ferencz „örületbe esett“, azt mondhatja hitbéli ellenfele, mert hiszen a hitvédőnek és a hittérítőnek igen hasznos fegyver a kezében, ha azt hirdeti, hogy az ellenfél vezére örült volt, mert akkor tanítása is az volt, tehát el kell vetni és azt kell követni, amely idvezít. El lehet képzelni, hogy a beteg Dávidra lesújtólag hatott a kegyetlen ítélet, de az az elme, amely annyit befogadott, ezt is eltudta viselni, s az a nagy lélek, amely ellenségeinek megbocsátott, eltévelyedett hitfeleinek is megtudott bocsátani.

A három papról szóló hír, már csak azért sem tekinthető egyébnek, kitalált mesénél, mert sem a nevöket, sem a helyöket, de még a felekezetöket sem nevezi meg. Különben is absurdum.

A harangszó.

Mottó: „Harangoznak... menjünk az Úr házába!
Oh hivek, jertek, jertek el!
A jobb élet előérzelme hat meg,
Ha sok nép együtt énekel.“

Tompa Mihály.

Keresztény emberben kelthet-e valami nemesebb és fenségebb érzést, mint a harangszó? A mi községünkben a harang megkondulásakor minden ember megemeli a föbelijét és Istent áldva említi.

A madarak dalaikkal dicsőítik a menny és föld Urát; a keresz-

tények a harangszóval adnak jelt a teremtő Isten imádására kétségkívől azért, hogy akik megfeledeztek volna az iránta való tiszteletről, azok is eszökbe vehessék ami szükséges, és megtérvén üdvözüljenek.

A keresztények a harangszóval adnak jelt arra, hogy a közös imádkozásnak helyén — a templomban — a lelkész kezdi a tanítást, s a hívek gyülekezzenek az Úrnak házába, a költő szerint: „A harangok csengő, bongó nyelve aggot, ifjat hívogat e helyre.“

Nincs is előttem szebb és meghatóbb jelenet, mint mikor a hívők serege tiszta szív- és lélekből imádja a jóságos Istent.

S lehet-e nemesebb foglalkozás, mint ez: a híveket Istenhez vezérelni, megtanítani az istenfélelemre és az istenszeretetre.

A harangszó jelt ad arra, hogy vetkezzük le az ó-embert s s öltözzük fel az újat; hagyjuk el a hibáinkat és térjünk Istenhez, a mi mennyei Atyánkhoz, kinek mindnyájan édes gyermekei vagyunk.

Némely helyen a harangszót használják időjelzésre: harangoznak hajnalban, dél- és estére. Harangoznak esős idő ellen, hogy a határt a jég ne verje el. Használják a harangszót vészjelnek, ha tűz üt ki a községben stb.

Használják a harangszót még sok minden jelzésére, de valahányszor rendetlen időben halljuk a harangozást, mindannyiszor megdöbbenünk és a találgató kérdéseknek egész özöne vonul elő elménkbe, melyek hol kellemes, hol kellemetlen érzést eredményeznek.

Az eddig leirtakból kétféle harangozás tűnik ki, ú. m.: rendes és rendkívüli időben való harangozás. A rendes harangozást örömmel fogadjuk, míg a rendkívüli megborzongatja az idegeinket és megbotránykozunk egész mivoltunkban.

Az igehirdetők pedig azt mondják: „Jaj a megbotránykozotónak, mert így önfejükre gyűjtenek eleven szenet, mert az istentiszteletekre nem harangoztatnak pontos időben. Emiatt a hívők leunatkoznak a templombamenésről, vagy a beosztott munkát kell elvégezzék; mert a közmondásszerint: „Rend a lelke mindennek“ s a rendtelenség miatt két tűz közé szorul az ember.

Ime egy példa!

„Kong a harang, imára hív, szent érzelmekkel telt a szív.“
Ugyanez időben szól az iskola csengője, gyűlnek az iskolás gyermekek tanulásra a kicsinyek templomába. A tanító énekvezér lévén, hogy kötelességének mindenütt eleget tegyen, a kicsinyek seregét bizza a gondviselő Isten őrizetére, maga meg megy a nagyok iskolájába — a templomba, — ahol csak egy-két hívő hallgatja a lelkész imáját, vagy a harangozón és kántoron kívül senki és addig az 50—60 iskolás gyermek őrizetlen, felügyelet nélkül vár a tanítóra.

Egy legenda szerint: Mihály főarkangyal imára gyűjtötte mennysországbán az angyalokat; de jön az Isten és hallgatásra inti őket, mert úgy mond: „A földön egy gyermek imádkozik és hadd hallgassam őt!”

Ha a kántor nem volna tanító, úgy talán a lelkész harangoz-tathatna, ami or neki jól esik? De gondolom, a templomjáró hívek érdekében is szükséges a pontos harangozás vasárnap délelőtt és délután, hétköznap reggel és este.

Nem magamért, hanem a közjó érdekében huzám meg a harangot. Ha a harangszó nem talán itt-ott riadalmat okozott, jövőkor igyekezni fogok, hogy pontos legyen, mert a hívők a hiábavaló várakozással az időt nem felcsérelhetik, tudva azt, hogy „az idő pénz!”

Kozma Miklós.

TÚZHELY MELLETT.

Megpróbáltatás.

Irta **Gyallay Domokos.**

Pitymalatkor Györk Mihály már beállott két fogadott kaszá-sával a fűbe. Fiatal, kemény ember, maga állt vezetőnek a kaszásai elébe. A két fogadott kaszás: Kósa Dani a legényfiával, Marcival

Jó reggel gyönyörűség kaszálni. Ilyenkor jól jár a kasza, vidám hersenéssel ontja rendbe a harmatos fűvet. A virágok: ka-tang, üröm, bakkszakáll, mályvarózsa csokorba sodródva virítanak ki a rendből, mint virágosbolt csokrai a nedves, zöld mohából. Hát mikor a nap feltündöklök a Hargita mögött! A harmat, amint alápórkzik a megejtett virágokról, szívárványt vet a kaszás előtt, minden suhintásra fölcsillanó, szép kis szívárványt . . .

De kánikulában gyorsan odalesz a harmat. Korán beáll a rekkenőség . . . láthatatlan zenekarok kezdenek muzsikálni a levegő-ben, a cimbalom legvékonyabb húrjait pengetné kalaki . . . A ka-tang összehuzza szírmait, nehéz, meleg illat párolog föl a fűből. A test is áthévül s csurgásra ontja magából a verejtéket. A kaszás elbódúlva, gépiesen vagdos a fűhöz.

Az öreg Kósa, amint bevitte a rendjét s szépleptiben vissza-indúlt, hogy újat kezdjen a fia háta mögött, egy percre megállott s elnézte a gazda vágásait.

— Úgy látszik, hogy a te kaszád is megröstült már, Mihály!
— jegyezte meg!

Mihály értette, hogy mire megy a kaszás szava: le kellene dőlni egy kis kaszaverésre. De nem hajtott rá.

— Bizony fölmelegedett a fűtőve, nehezebben fogja! . . . Nő, de nincs majd messze dél, akkor majd verünk! . . .

Dél! . . . A rettenetes erőkifejtés, verejtékezés elégetett, fölhasznált minden táplálékot, új fűtőanyag után sóvárog az emésztő kohó, olykor haragos mordulással sürgeti meg kívánságát . . . A „dél“ szóra megelevenedik a kaszás valója . . . ételeknek incselkedő izei és szagjai rajzanak föl lelkében . . . minden gondolata az evés gyönyörűségei körül jár.

A gazda mind sűrűbben kezdett a dombélre pillantgatni: ott kell feleségének a kantárba tett nagy fazékkal és kenyeres kosárral föltűnnie. Itt ott már szállingóznak ki az asszonyok a határra, nyilván azok, akiknek messzire kell vinniök az ebédet. Nő, de még nem harangoztak délre.

Egyszerre nagy ijátság lükkent a Mihály szívére. Hátha a felesége elkésik a délebéddel? Új asszony: ma van az első kiszállása a határra . . . Hátha nem tudta jól irányozni dolgát s otthon éri a déli harangszó? Milyen szégyen volna, mekkora csúfságot ütnének a dologból a népek! Mert az ilyent: új asszonynak járását-kelését, első gazdasszonyi próbáit szemmel tartja ám a falu. Az ő feleségét kiváltképen szemmel tartja, mert azt mindenki szívesen elrágalmazná . . . Mert az ő felesége nem afféle közönséges paraszt személy, mint ezek a többiek, akik a határ minden sarkából ráleskelődnek . . .

Az ő feleségét a kántor úrék nevelték. A kántor úr testvérenek apátlan, anyátlan árvája. Tizenkét esztendő volt, mikor a kántor úrék magukhoz vették. A kántorné asszony kisasszonyt akart nevelni belőle: majd elveszi valamelyik fiatal kolléga. Jól is jár véle, mert szép vagyunka néz az árvára.

De már régi, tudott dolog, hogy a házasságok az égben kötnek. Az égiek pedig úgy intézték, hogy a kisasszonynak szánt leányzó — semmibe vévén az úri renden levő próbatevőket — a jómódú, deli gazdalegény iránt fogott tüzet. Nő, eleget búcsálódott és hűledezett kántornéasszonyom a leányzó rossz eszén!

Az emberek inkább Mihályon csodálkoztak. Csak nem gondol olyat, hogy épkezláb, dolgozó gazdasszony lessz abból az elurasodott, felemás-lelkű teremtsébből? A vagyon? Hát azt ilyen ügyes legény más háznál is megkaphatná.

És ők mégis egymásé lettek — falu bosszújára.

Jaj, ha most megkésnék az ebéddel! Az egész falu megtudná a dolgot, ha nem másként, hát ezektől a kaszásoktól, akik nyáron át minden valamirevaló gazdánál megfordulnak. Bizonyosan nagy tódításokkal hírelnék el, hogy mennyire kiéhezettette őket az úridáma.

Megkondúlt a harang!

Nagyot dobbant, megfutamodott a Mihály szive . . . égő pillantásokat vetett a dombélre.

Még szólt a harang, mikor az asszony előbukkant a domb mögül. Mihály rögtön megismerte a viritó, piros rokokójáról. Majd elrikoltotta magát örömeiben . . . olyanokat suhintott a fűhöz, hogy irtózás . . .

A kaszásokat is biztatta :

— Nócsak atyafiak, mert itt a délebéd!

A menyecske serényen jött végig az ösvényen, a nagy vackorfa alatt asztalt vetett és kitálalta az ebédet.

— Mihály, jertek már!

A gazda vállára vetette a kaszát s elindult a vackorfa felé. Utána a két kaszás. Az asszony a melegtől kitűzülve mosolygott az árnyékból úra elébe. Ez gyöngéden szólt oda neki:

— Eridj fiam, hadd ide a lábimat, abba van a bicskám!

Az asszony jókedvűen riczálta el magát a kaszáló széle felé: ott feketélik a lájbi! Az emberek letelepedtek a tálacskák mellé s kóstolgatni, kanalazni kezdték a meleg levest. Zsirpettyes, kövér almásleves!

— E már pompás lé! — tört ki az öreg Kósából az elragadtatás.

S oldalvást odapillantott a leveses fazékra.

Mihály elérte a pillantást: kézügyben van-e a fazék másodszeri vételre? Mivel a fazék éppen mellette volt, maga is belepillantott.

A vér csak elhült Mihályban! A fazékban egy csöpp leves sem maradt, a hús csupaszon állt a fazék fenekén. S a hús is milyen vékony, sugár három porcióska!

Ijedten könyökölt fel s törölgetni kezdte a homlokát. Tehát mégsem volt hiábavaló az aggodalom, mégis lecsapott az istennyila!

A fiatal Kósa észrevette, hogy baja van a gazdának.

— Mi lelte gazduram?

— Változás jött reám . . . megháborodtam!

— A melegtől van, nem veszedelmes baj! — védekezett az öreg Kósa. S tovább kanalazta a pompás levest.

— Nem a melegtől van, hanem a gyomortól — igazította helyre a gazda. — Ismerem én ezt a nyavalyját, sűrűn szokott rám jönni. Egy falást sem szabad ilyenkor ennem, az az orvossága . . .

Azzal fogta a tányérát és a levest vissza öntötte a fazékba.

— Csak egyenek kietek, az én porciómat is egyék meg, ha jól esik! — szólt és a fazekat az öreg Kósa kezéjébe tette.

A menyecske megérkezett a lábival. Csak elijedt, amint meglátta, hogy az ura nem eszik, reménykedett, mint a megriadt madárka, meg akarta dörgölni, le akarta fektetni, minden gyógyító tudományát elővette. Mihály mosolyogva vigasztalta:

— Egyet se féli galambom, nemzetséges nyavalya ez rajtam. Elmulik egy kis éhezéstől . . .

Míg így búcsálódtak kettesben, a kaszások elvégezték az ebédet. Mihály lopva egy pillantást vetett a fazékra: mindent fölfaltak az ebatták. De vaon megelégedtek e?

Az asszony össze pakolta az ételes készségeket s nagy aggodással, sok jó tanácsnak megadása után elbucszott az urától.

A két kaszás elégedetten gyujtott pipára.

— Már az igaz, hogy jó délebéd vala! — szólalt meg az öreg Kósa s elismerő pillantást küldött az ösvényen tovasiető menyecske után.

— Valami jó uras ize volt! — toldotta meg a fia.

Mihály nagyon megörült: tehát meg van elégedve a két kaszás.

Ezek csakhamar oldalt fordultak s el is aludtak, mint a bunda.

Mihályra pedig rettenetes órák következtek. Veszettül hánykolódott a földön, majd fölkel s megsétálta magát, a szeme előtt bolti fényességek ugrándoztak, a feje zúgott, nyelte, egyre nyelte a semmit. . . kaszáját is alig tudta megverni a cifralátástól. De hősieen birkozott az éhséggel, sőt néha mosolygott is az esetén.

Mire megint dologba áltak, elmúlt a fájdalmas éhezése. Hanem csodálatos, hogy ekkor kezdte megkörménykezni a harag. Váratlanul, mint az orozva maró kutya, meg-megrohanta a méreg s elmarcangolta a lelkét.

— Mégis csak nagy ügyetlenség! Ennyit csak tudhatna, hogy nagyobb porció kell a kaszásnak, mint aszott-bélű, nagyuri embernek . . .

Ozsonnatájt megint gyötörni kezdte az éhség. Azzal a szinnel, hogy a kaszaverő-kalapácsát akarja előszedni, odament a vackorka alá és kibontotta az ételes takarót.

Hát az ozsonnai kenyér is csak olyan szükönméért, csinos, uras sarkolatocska!

Dühösen tört ki a felesége ellen.

— Hát ezért megszenved! Én megtanítom gazdasszonykodásra meg én! . . .

Ozsonnaker megint nem evett egy falatot sem. Nó, majd vacsorakor! Hanem ezt a mai napot az asszony sem fogja egyhamar elfejteni! . . .

De hátha a vacsorát is elhibázza! Bizonyos, hogy a tudatlan azt is uri gyomorhoz fogja szabni, mint az ebédet. Most már ezen kezdett Mihály töpreknedni. Meg kell előzni, hogy a vacsorával is baj történjék!

Még jó fenn járt a nap, mikor Mihály azt mondta a kaszásoknak:

— Csak dolgozzanak kietek, nekem o thon lessz dolgom alkonyat előtt.

Összeszedelőzködött s elindult hazafelé az ösvényen. Sietve ment, vitte az indulat.

Amint a dombéltre ért, ahova annyit tekintgetett a délben, meglátsította lépteit. Életszere pompásan látszott ide: azon akadt meg a szeme . . . Már az igaz, hogy gyönyörű, nyájas képe van az ő háztájékának! A piros-cserépes uj ház, úgy fest a gyümölcsfák sűrűjében, mint a rózsaszírom a zöld kehelyben. A kapu bújja körül galambok röpdésnek, a kapu előtt a pázsiton récék, lúdak riadoznak. És a sütőház kéményéből milyen szép, békességesen kacsaringózik föl a füst

Lassan mendegélt Mihály.

Az udvaron olykor-olykor megvillant az asszony alakja, fát vitt be a tűzre, vizet merített a kútból, sérényen forgolódott.

Mihályt egy kis szégyenkezés fogta el.

Nem, nem szabad ennek a gyönyörű hajléknak a csendességét fölháborítani. Hogy egy kicsit tanulatlan még az asszony! Majd beleszokik, megvan benne a jó igyekezet! Pogányság volna mindjárt az acsargáson kezdeni. A délebédkor is lehetett a bajon segíteni egy kis találékonyssággal . . . Úgy kell valamiképen kitalálni a módját, hogy az okulás meglegyen, de a bántalom és a harag elmaradjon! . . .

Gondolkozva, lassan mendegélt Mihály. Olykor fölpillantott s mosolyogva legeltette tekintetét a házatájékán.

— Né, milyen szép békességesen füstölög a kémény . . .

Az E. K. Tanácsból.

Az E. K. Tanács febr. 14-én tartott gyűlést. Jelen voltak: Ferencz József, báró Petrichevich-Horvátn Kálmán elnökök, dr. Boros György főjegyző, Végh Mihály titkár, Fekete Gábor főgondnok, Albert Dénes, Arkosy Lajos, dr. Ferencz József, dr. Gál Kelemen, Gál Jenő, Gyöngyössy Béla, Gyulay Árpád, Hadházy Sándor, Kozma Ferenc- dr. Mikó Imre, Szentkirályi Ferenc, Ürmösi Kálmán, Vári Albert egyháztanácsosok. Letárgyaltatott 42 ügy, ezek között több számadás. Mély részvétellel vette tudomásul Perczel Ferenc egyh. tanácsos és Deréky Gyula alapító váratlan halálát. — A bonni békekongresszus meghívójára pártolólág válaszol. — Ürmösi Kálmán neje és leánya emlékére 1000 korona alapítványt tesz, köszönettel fogadja. — A teológusoknak egy helyett két tornaórája lesz. A torna- és zeneszertárnak 300 koronát utal. — Az igazgatósági jegyző díját helyettesítésért Kovács Kálmánnak utalja. — Nagy

Lajos tanár február végéig szabadságot kap egészségi okból. — Halmágyi János lelkész a körí jegyzőségben megerősíti. — Bálint Ödön lelkész a nyugdíjintézetbe fölveszi. — A főt. püspök úr jelentéséből megdöbbenéssel vesz tudomást arról, hogy Veress György lelkész a brassói egyház pénzvagyonát elköltötte és ellene bűnvádi feljelentés tétetett. — A buni birtokra bérlő nem jelentkezett, házi kezelésben marad. — Tibáld Miklós a kereszturi gimnáziumba álléphet. — A tanári értekezlet jegyzőkönyvét Pap Mózes kiadta, kiadás költsége utalványoztatott. — Csegezi egyház malmának eladását jóváhagyta. — Máté Lajos íváraljai lelkésznek a rossz termés és károsodás enyhítésére és nagy családjára tekintettel, 200 korona segélyt adott. — Az irodákba a villany bevezetett. — A buni birtok térképe elkészült és 400 koronába került.

A Dávid Ferenc egylet köréből.

Kolozsról.

1. Miért kedvesek a kolozsi Dávid Ferenc] Egylet estélyei? Mert vallásos jellegök mellett a felekezeti nem nyomasztja őket — mit mindig érdemes hangoztatni s mert nyilvánosságuk nemcsak elméletben van meg, de úgy rendeztetnek, hogy Kolozs minden rangu és rendü tényezője tudomással bír és jelen is van az estélyeken. A fennállás második évében erről eddig három estély tanuskodott: karácsony és újév napján is f. évi január hó 25-én.

Programmpontok: énekek, szavalatok, felolvasások, melyek becsértéke érvényesíttetésük révén magasra fokoztatott a csendben, de azért elevenen lefolyt estélyeinken. Érintett jelenségek a K. D. F. E. érdembeni jelentőségét kommentár nélkül kifejezik. Mindez az egylet titkárának: Kiss Sándor lelkész tisztult és széles látkörű koncepciójának méltán köszönhető.

Az I. estélyt részleteiben ismertettem, A II. estélyen Pálné, Kovács Berta áll isk. tanítónő „A gyermekek nevelésének ferdeségeiről” címen tartott irányító és megértésre talált felolvasást A III. estélyen az egylet elnöke: Kiss Sándorné, Pap Erzsébet részéről felolvasott életkép részesült feszült figyelemben. Az énekszámok Pál Mihály áll. isk. tanító vezetésében gyönyörködtették a jelenvoltakat

2. A kolozsi intelligencia éber kulturvágyának kielégítését is szolgálja Kiss Sándor unitárius lelkész úr abban a tekintetben, hogy angol tanfolyamot vezet. Az első, ezelőtt egy évvel szép eredménnyel végződött és ez évben a tagok kérésére február 2-án 10 taggal újabb két hónapos kurzus nyílik meg. A „Kolozsi angol

társaság⁴ nevet nem minden alap nélkül vettük fel, mert az angol nyelv tanulásával kapcsolatban a társas szellem is pompásan ápolgatott, minek kihatása Kolozs egész értelmiségének összegyülekezését eredményezte a múlt évi tanfolyamnak tea-estély keretében történt befejezésekor.

Kolozs, 1914. évi január hó 29-én.

Molnár Emil

Egyházi és iskolai mozgalmak.

A 125-ik alapító. A Dávid Ferenc Egylet örökös alapítói között Gyulay Árpád kir. tanácsos ny. pénzügy igazgató helyettes ur 125-ik öbajtott lenni, de nem várhatta hogy sor kerüljön rá. Ezt írja: „Megvallom, hogy mikor én-nál a Dávid F. Egylet alapítói között a 125-ik helyre igérkeztem, az alapítók gyorsabb tempóju jelent kezéséte számítottam, de habár e reményemben csalódtam s így sajnos még nem is került rám a sor 100 K alapítói dljamat ide mellékelve már most megküldöm nem tekinted részemről időelőtti tolakodásnak, vagy tülekedésnek. Mély köszönettel nyugtázzuk ezt az alapítványt mely bizonynyal nem téveszti hatását. Hiszen az unitárius egyházban csak egyházi tanácsos több van 300-nál. Ki volna oly kishitü hogy ne számítson 125 örökös megalapítóra!

Változások a lelkészkarban. Kelemen György körispataki lelkész Bollogfalvára, Keresztesi Dénes polgárdii lelkész Szentgericére, Bárka József füzesgyarmati lelkész Korondra megválasztattak és a főt. püspök úr kinevezte. Polgárdiba Orbán Lajos papnövendéket h. lelkésszé alkalmazta a főt. úr.

Eljegyzés. Nagyhölöni Sykó Miklós eljegyezte Lovász Dórát Hidalmáson.

Új doktor. Ifj. Pákey Lajos a helybeli Ferencz József tud. egyetemen az államtudományok tudorává avattatott febr. 21-én. Gratulálunk.

Házasság. Gál Mózes lokodi lelkész házassági frigyre lépett Májai Gábor szentgericei áll. tanító és énekvezér kedves leányával febr. 18-án.

Kálnoki Bedő Irén szőkefalvi Nagy Zsigmondné, a néhai Bedő Dénes tanár leánya, váratlanul még mult év dec. 31-én bekövetkezett haláláról, most kell megemlékeznünk, mert a gyászjelentés hozzánk nem érkezett meg. A fiatal kedves nő, két kis gyermek édes anyja, a jó testvér miatt még mindig sajognak a rokoni keblek, mert finom jó lélek, nemesen gondolkozó nő volt. Két kis árvát hagyott hátra. Az égi vigasztalást kérjük a sajtó sebekre!

Ertesítés. Az unitárius kollégium dísztermében folyó évi március hó 1-től április hó 5-ig — hat egymásután következő vasárnapon — estvéli 5¹/₂ órakor Isteníszteletek fognak tartatni a következő sorrendben:

1. Március 1-én: Ferencz József püspök. 2. március 8 án: Vári Albert vallás-

tanár. 3. március 15-én: *Györfly István* lelkész-tanár. 4. március 22-én: *Ürmösi Károly* esperes-lelkész. 5. március 29-én: *Kiss Sándor* kolozsi lelkész. 6. április 5-én: *Dr. Boros György* egyh. főjegyző,

A Dávid Ferenc-Egylet IV. délutánja. A Dávid Ferenc Egyletnek tegnap ismét érdekes délutánja volt, mely változatos programjával Kolozsvár város közönségének színe-javát csalta az unitárius kollégium dísztermébe. Ezuttal a világ nevezetesebb templomairól szólt a vetített képekkel illusztrált előadás, mely annál érdekesebb volt, mert Pákey Lajos, ki mint templomépítő maga is sikerekre nézhet vissza, a legjobb kalauz lehetett a templomépítés titkainak útvesztőjében. Valóban érdekesen változta a templomépítés fejlődését s a stílusok kialakulását. Az előadás végén egy pár újkori templom is bemutatásra került, melyeket Pákey maga tervezett. Sándor János vonósnégyese László Vilmos, ifj. Hadházi Sándor és Holló Jenő közreműködésével most is kiválóan bizonyult s lekötötte a közönség érdeklődését. Zolnai Klárikának zajos sikere

volt egy Chopin-darabbal, melyet fejlett technikával játszott el s még nagyobb hatást ért el egy ráadással; ezt tüzzel és temperamentummal adta elő, a közönség hosszantartó tapsal hono-
rálta. Az utolsó pont Boros Irén éneke volt. A közönség nagy érdeklődéssel nézett a szám elé, amiben nem is csalódott, mert egy kész koncerténekesnő produkciója volt az, amiben gyönyörködhetett. Boros Irén lágyan csengő szép hangját eddig is ismertük, de a szakszerű képezés után ma hallottuk őt nagyobb próbára tevő darabokkal szerepelni s ezúttal igazi művészi sikert jegyezhetünk fel róla. A zugó tapsokra egy Makray-dalt énekelt ráadás-
nak, mely mélységes melankoliáival az énekesnő kitűnő előadásában nagy hatást gyakorolt a közönségre. A dalokat Höntz Arisztid kísérte zongorán. Az előadás képeit ezuttal is dr. Hintz Györgyné készítette dr. Éjszaki Ödön közreműködésével, amit a közönség ezuttal is elismeréssel honorált. Ezen délutánnal bezárult a Dávid Ferenc Egylet népszerűvé vált előadásainak ez idei sorozata. *(Ellensék.)*

A dévai Dávid Ferencz-imaház aranykönyve.

— Első adakozások. —

I. közlemény,

I. A dévai Dávid Ferencz-templomra az első felhívást „Remény s Emlékezet“ címen írta Boros György s az Unitárius Közlönyben 1894. évi folyamban a 169—70. oldalon közölte. Erre rövid idő alatt befolytak a következő 1—16. sz. adakozások.

1. Murányi Farkas Sándor, a Dávid Ferencz költője	20 K — f.	} 1895
2. Boros György Kolozsvár	10 „ —	
3. Springmann Ferenc	6 „ —	
4. Lőrinczy Dénes	4 „ —	
5. Derzsi Károly Budapest	6 „ —	
6. Egy 85 éves „öreg asszony“ a mi Dávid Ferencünk kápolnájára	10 „ —	

7.	Buzogány Mariska Budapestről	4	"	—	"
8.	Özv. Ajtainé Faluvégi Lidia Budapestről	4	"	—	"
9.	Nagy György Kolozsvár	2	"	—	"
10.	Tarcsafalvi Zsigmond Vargyas	2	"	—	"
11.	Raffaj Zsigmond Verespatak	2	"	—	"
12.	Demeter Dénes Polgárdi	2	"	40	"
13.	Raffaj András Kapnikbányáról	4	"	—	"
14.	Árkosi Béla Körmöcbánya	4	"	—	"
15.	Deák József Karcagról	1	"	—	"
16.	Springmann József Budapest (2 ado mány)	2	"	—	"
17.	Balogh József mv. főellenőr	200	"	—	"
18.	Gagene és Willians amerikai úrhölgyek	20	"	—	"
	Összesen	303	K	40	f.
19.	Dávid Ferencz Egylet tea-estélye Benkő Mihályné, dr. Boros Györgyné, dr. Nyiredi Gézáné háziasszonyok veze- rése alatt	220	K	—	f.
	Felülfizettek: Benkő Mihály 50K., Benkő Mihályné 50 K., Ferencz Józsefné 10 K., dr. Kenéz Béla 5 K., özv Ferencz Gyuláné 5 K., dr. Lőrinczy Ákos Torda 5 K., Májai I. tvánné 2 K., Gál Jenő 3 K., Szilágyi Béla 3 K., dr. Mikó Imre 1 K., dr. Kozma György 1 K., Tamás Lajos 1 K.				
20.	Kisebb adományok	1	"	04	"
21.	Időközi kamat	125	"	56	"
	Időközi kamatokkal együtt az Unitá- tárius Közlöny szerkesztője gyűjtött				
	összesen	650	K	—	f.
II.	22. 1910-ben angolországi hitrokonok . . .	1000	"	—	"
	23. 1910-ben amerikai hitrokonok	641	"	34	"
III.	Józan Miklós esperes útján Amerikából:				
	24. St Johns és családja	100	"	—	"
	25. Haven E. kisasszony	25	"	—	"
	26. Peters Richardné	21	"	—	"
	Időközi kamat	4	"	—	"
	Összesen	150	K	—	f.
IV.	27. Weller Katalin Montreal Kan- da	21	"	21	"
	Az Unitárius Közlöny új gyűjtőívén Péterfy Zsigmond igazgató úr 40 K. adott. A szent célra bármely kis adományt szívesen foga- dunk és esetről-esetre nyugtázni fogjuk.				

Pályázat a londoni leányiskolába, A Channing House School-ba az 1914-15 tanévre egy unitárius leány segéllyel fölvetetik. A fölvetéért írásban kell folyamodni Keresztlevél, utolsó iskolai bizonyítvány és angol tanulásáról, meléklendő. Első helyen fölvetetnek 16-18 évesek, azután 18-20 évesek. A folyamodványt április 1-re be kell küldeni Ferencz József unitárius püspökhez. Aki elnyeri köteles angol nyelvből, hittanból, egyháztörténelemből és szervezet tanból vizsgát tenni Kolozsvárt a vizsgálóbizottság előtt.

A lelkipásztor. Egy hitrokon, aki „nem rossz híve az egyháznak“, azt írja mult számunk cikkére: jól eső reánk nézve az a nyilatkozat, melyet befoglal, de másrészt siralmas, mert hogy legyen az a nyáj jó, amelynek pásztor a léha és rossz példával áll a nyáj mellett. Arra kérem a teológiát, oly lelkipásztornak adjon palástot, aki azt jézusi mód szerint viseli és a nyáját aszerint táplálja, nem pedig dorbézolásra és kicsapongásra vezeti. Ki nem ilyen, ne vegye magára. Ezekből és levele többi részéből szomoruan látjuk, hogy nincsen megelégedve papjával. Elég szomorú, ha igaz, amit elpanaszol. Szeretnők, ha magára venné, akit illet, s örvendünk, hogy a mi papjaink között ritkán található ilyen.

Szerkesztői üzenetek Á. Fogaras. Pompás eredmény. A jelentés csak a jövőben jöhet. A lap menni fog. *Kolozs.* Most jó. Ebből is jövőben a mi olyas. *S. L.* Szolnok. Levél ment. *D. M.* Szolnok. Megy. *N. J.* A mikor bizonyosabbak lesznek a mik most készülnek akkor szívesen vesszük a tudósítást. Ezt hagyjuk el.

Nyilvános köszönet. A magyarszovátí unitárius egyház község aranykönyvében az 1913. évről a következő kegyes adományok vannak feljegyezve:

1. **Orgonaalapra.** Bede János 30 kor., Csete György 7 kor., Székely Gergely, Domokos István, Bodor Dániel, Toth Iózsaf 2—2 kor. Boér László, Szabadi Lajos 1—1 kor:

2. **Urvacsorai kenyeret és bort adományoztak:** Bodor Márton, ifj Kis István, Bodor János és Bodor István együtt 21 kor. 80 fill értékben.

3. **Egyh. építkezéznél** teljesített közmunka értéke *a)* fuvarozásban 217 kor. *b)* kézi napszámiban 100 kor., együtt 317 korona.

Az évi összes adományok és közmunkák értéke 385 For. 80 fill., melyet e helyen is köszönettel nyugtáz az egyházközség előjárósága.

Az egylet pénztárába a folyó év január 21-től február 20-ig rendes tagsági díjat fizettek: Csongvai József, Sinfalva. Költő Andrásné Cinkóta-Ehmanntelep. Marosi Ferenc Zombor 914-re. Izsáky Antalné, Dés 912—914-re Gyarmati Gergely Porcseti 906—909-re. Hadnagy Dénes Csókfalva 912—914-re. Porzsolt Erzsike. Nagyajta 914-re. Dr. Zsakó Andor, Erzsébetváros 913—914-re.

Előfizetői díjat fizettek: Szegedi Árpád, Budapest. Zarándi K. Károlyné, Topánfalva. Dr. Schneller Jenő, Brassó. Sándor Mész, Székelyudvarhely. Szinte Ferenc, Sepsikőröspatak. Szatmári Miklós, Cegléd. Mikó Lajos, Vác. Özv. Bodri Józsefné, Bodola. Hegedüs Gyuláné, Diód 914-re. Kovács Sándorné, Zilah 913-ra. Gothárd János, Uzdiszentpéter. Csák János, Hegedüs Gergely, Özv. Gyáni Zsigmondné, Nagy Gergely. Csida Sándorné, Barna Jánosné, Diószeghi Istvánné, Füzesgyarmat. Varga Mártonné, Torda. Nemes Nagy Lajos, Abrudbánya Dr. Morvay Istvánné, Kovászna 1914-re.

Alpitói díjban fizettek: Gyulay Árpád, Kolozsvár 100 K. Borbély Sándor, Vác 50 K. Kolozsvár, 1914 febr. 20-án. *Gálfi Lórtinc*, pénztáros.

Gámán J. Örököse könyvnyomdája

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 10.

Ajánlja modern ujdonságokkal, hangjegyekkel, szedőgépekkel és a technika legújabb vívmányu gyorsajtóival felszerelt műintézetét iskolák, egyházak, egyesületek, intézmények, magánosok, ipartelemek, kereskedők, gyárak, gazdaságok, pénzintézetek, stb. részére szükséges mindennemű nyomtatványoknak izléses kivitelben való gyors előállítására. Egyetlen megrendelés, legyen az a legkisebb vagy a legnagyobb, mindenkit meggyőz az árak rendkívüli olcsóságáról s a munka kifogástalanságáról. —

MÁRCIUS 15.

<i>Egyházi beszéd Március 15-re.</i> Irta: <i>Ferencz Gyula dr.</i>	K	—'40
<i>Ugyanaz.</i> Irta: <i>Mészáros Fános</i>	"	—'30
<i>Ugyanaz.</i> Imákkal. Irták: <i>Stramp László és dr. Massnyik Endre</i>	"	—'60
<i>Hazasszeretet.</i> (Tizenegy hazafias alkalmi beszéd ünnepe-lyekre.) Irta: <i>Daróczy Antal</i>	"	1'—
<i>Márciusi dalok.</i> Irta: <i>Abrányi Emil</i>	"	—'30
<i>Szabadság. Haza.</i> Újabb márciusi dalok. Irta: <i>Abrányi E.</i>	"	—'30
<i>1848. március 15.</i> (Története.) Irta: <i>Gracza György</i>	"	—'30

Történelmi és iskolai játékok:

<i>Március 15.</i> Alkalmi színjáték. Irta: <i>Pásztor József</i>	K	—'80
<i>Szabadság ünnepe.</i> Ifjúsági színjáték	"	—'80
<i>Óreg honvéd.</i> Jelenet Irta: <i>Balla Miklós</i>	"	—'80
<i>A honvéd.</i> Színjáték. Irta: <i>Balogh Kálmán</i>	"	—'80
<i>A hasaáruló.</i> Színjáték. Irta: <i>Erdélyi Zoltán</i>	"	—'80
<i>Talpra magyar.</i> Ifjúsági színjáték. Irta: <i>Majthényi György</i>	"	—'80

Kaphatók: **Kókai Lajos könyvkereskedésében**
Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 1. szám alatt.
Legcélsezerűbb az összeget postabélyegekből vagy postautalványon előre beküldeni. Portóra 20 f. kérek.

Nyomatott Gámán János Örököse könyvnyomdájában Kolozsvárt.